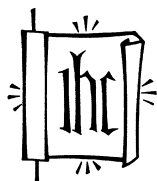

TJUGOANDRA SÖNDAGEN EFTER TRINITATIS

DOMINICA DUOVIGINTI

Introitus Psalm 130, Ep Fil 1:1-11, Ev Matt 18: 23-25, Predikotext Matt 18: 15-22

Kom. O Jesu, och var mitt ibland oss, efter ditt löfte, och låt ditt heliga, livgivande ord genomtränga oss, så att vi ser syndens allvar och sätter all vår förtröstan och allt vårt hopp till dig allena, du som är syndares Frälsare. Och ingjut kärlekens ande i oss, så att vi får kraft och håg att av hjärtat förlåta vår nästa.

Dagens predikotext ingår i ett längre tal av Jesus. Den står omedelbart före evangelietexten och följer direkt på liknelsen om det förlorade fåret, som slutar med orden: *"Så är det inte heller er himmelske faders vilja att någon enda av dessa små ska gå förlorad"*. Sådan är han, den Gode Herden, och nu går han över till att undervisa om hur vi ska vara, hur det ska gå till i hans församling, bland hans lärjungar. Vår predikotext handlar därför om den kristna kyrkan och församlingen och har sin tillämpning på livet i den lokala församlingen. Kristi kyrka och församling är ju de troende, människor som hör Gud till och som har Jesus Kristus som sin Herre, ett folk med gudomliga löften och gudomliga fullmakter här på jorden.

Kristi kyrka, såväl kyrkan i stort som helhet ut över hela världen som kyrkan i smått i den lilla lokalförsamlingen, har sina egenskaper och kännetecken. Hon kännetecknas av bön och bönhörelse, hon kännetecknas av synd och syndaförlåtelse.

DEN KRISTNA FÖRSAMLINGEN – EN BEDJANDE FÖRSAMLING

I Uppenbarelseboken talas om rökelsen som stiger upp till tronen i himmelen, det är de heligas böner, som alltså ständigt bärs fram inför Gud, såsom också Jesus säger i liknelsen om den orättfärdige domaren: *"Skulle då inte Gud skaffa rätt åt sina utvalda, som ropar till honom dag och natt, då han ju lyssnar tåligt till dem?"*. Den kristna bönen självklarhet och löftet om bönhörelse möter oss här liksom i vers 19 i vår predikotext: *"Vidare säger jag er: Om två av er här på jorden kommer överens om att be om något, vad det än är, så ska de få det av min Fader i himmelen."* Den korta versen är det lätt hänt att man glider förbi, när man läser Matteus 18, detta allvarstygda kapitel, men den ger tyngd åt hela det tal som vårt kapitel utgör. Allt som rör de troendes liv och tillvaro bärs fram i bön till all nåds Gud med löfte om bönhörelse. Vi samlas varje söndag och firar högmässa, men kanske tänker vi inte på hur stor del av mässan som faktiskt utgörs av böner, begärböner, tacksägelse, förböner och tillbedjan. Och vid sidan av mässan, huvudgudstjänsten, har församlingen av ålder de sk. tidebönerna, enklare gudstjänster som är uppbyggda kring bibelläsning och böner, och därtill kommer de kristnas personliga böner som dag och natt stiger upp till Gud. Men i allt detta gör vi inte som hedningarna, ber långa (och väldisponerade) böner i någon underförstådd tanke att ju fler ord dess säkrare bönhörelse. Nej, äktkristna böner är korta och kärnfulla. Vår himmelske Fader vet vad vi behöver redan innan vi ber.

Så långt kan vi se bilden av en levande, bedjande församling. Men idag sätter Herren här fingret på en öm punkt. Vi sa att församlingen kännetecknades inte bara av bön och bönhörelse utan även av synd och syndaförlåtelse. Ja, mitt i den kristna, aldrig så bekännelseetrogna församlingen finns synden med. Det är inte bara så att vi alla är syndare, utan det förekommer av och till konkreta påtagliga synder. Vi som är lutheraner bör inte bli förskräckta eller villrådiga inför detta faktum. Den andra artikeln i den Augsburgska bekännelsen, vår kyrkas huvudbekännelse, lär oss i klara ord om arvsyndens verklighet, och därav förstår vi ju att det inte är annat att vänta än att den ibland bubblar upp i form av verksynder. Det är inte möjligt att här på jorden uppnå en fullkomlig helgelse. Därför är församlingens yttersta uppgift att förlåta synder, och den andra delen idag blir då:

DEN KRISTNA FÖRSAMLINGEN – EN SYNDAFÖRLÅTANDE FÖRSAMLING

Vad sker då om det uppdragas ett syndafall, "om din broder försyndar sig"? Då beklagar man sig väl för andra, man talar med varandra vid kaffebordet hur illa han eller hon har burit sig åt och man drar sig väl undan och

fryser ut honom. Ja, den metoden känns väl igen från många håll här i världen. Men nu hör vi här att Jesus påbjuder en helt annan väg att gå, ett helt annat förhållningssätt som ska råda bland hans lärjungar. Obs att Jesus inte föreslår utan befäller sin kyrka detta handlingsätt.

Det bör i förbigående nämnas att det i vissa bibelöversättningar står ”om din broder försyndar sig *mot dig*”, medan andra inte har med orden *mot dig*. Vilket som nu än var det ursprungliga, så ändrar det på intet vis innebörden och betydelsen av vad Jesu här vill säga oss. Likaså bör det nämnas att här i Matteus 18 är det inte frågan om bikt, dvs. att en kristen ångrar och sörjer över sin synd och går till en broder – vanligtvis till sin själasörjare – och vill bekänna och bli avlöst från sin synd. Här handlar det istället om en broder eller syster i tron (inte människor i allmänhet) som inte inser eller vill inse allvaret, en som, med medicinsk terminologi, saknar sjukdomsinsikt.

Här ställs då ett ansvar på dig som kristen. Du ser eller hör en medkristen begå en synd. Kanske bara du vet om det. Vi får av texten intrycket att Jesus menar något som inte är allmänt känt. Synden, stor eller liten, ringa eller grov är alltid allvarlig och leder bort ifrån Gud. Vi har alla en tendens att ta det lätt med synden, dvs. med vår egen synd, andra människors synder ser vi inte lika lätt på. Men nu hörde vi att det är den himmelske Faderns vilja att inte någon enda ska gå förlorad. Därför gäller då: ”om din broder har begått en synd”, sprid inte ut detta, prata inte med andra om honom – tala med honom, ta upp det enskilt, mellan fyra ögon. Även om någon eller några fler råkar känna till saken, så ska du ändå börja i enlighet med Jesu anvisning. Kanske får det Guds ord du talar den verkan att han lyssnar och tar till sig både domens och upprättelsens ord. Då har du vunnit din broder, och då får detta aldrig mer föras på tal. Och att vinna tillbaka den som börjat ta sina steg in på en olycksväg, det var syftet med det hela. ”Utrannsaka mig, Gud, och se till om jag är stadd på en olycksväg.” Det har nu Gud gjort här – med dig som redskap! På ett motsvarande sätt agerar vi ofta när det gäller kroppsliga sjukdomar; någon har fått något sjukdomssymptom som han eller hon besvärar av och inte riktigt känner igen, och en vän säger ungefär: Men det här ser inte bra ut, så här kan du inte gå, du måste söka läkare och se så att det inte är något allvarligt. Det är samma tanke här, och det ska ske i den andan, inte att du nu ”ska säga honom ett sanningens ord” om hur han har burit sig åt.

Men det kan ju tyvärr också hända att han inte lyssnar. Ja, då får du fortfarande inte sprida ut det, men du ska gå med ditt bekymmer och tala med och ta med dig en eller två personer som är allmänt aktade och respekterade i församlingen och som han har eller kan antas ha förtroende för. Nu är ni då två eller tre som talar allvarligt men kärleksfullt med honom (eller henne), inte dömande. Att döma är församlingens sak, inte enskilda medlemmars. Kanske uppnås målet den här gången; han lyssnar och ni vunnit brodern och saken är utagerad, eller så fortsätter det dystra faktum att han inte vill lyssna, och då övergår det hela från er som enskilda kristna till församlingen. Inget hindrar dock att ni gör ytterligare ett försök att få honom att vända tillbaka.

Innan vi följer med till församlingen ska vi stanna till och fråga oss: Vad innefattas i att begå en synd? Vad är synd och vad är inte synd – i fråga om sådant som vi människor kan se och höra? Det kan ju tänkas bli delade meningar huruvida den aktuella gärningen är en synd eller inte. I Mika 6:8 står: ”*Han har kungjort för dig, o människa, vad gott är.*” På motsvarande sätt kan vi säga: Vad synd är har Gud bestämt och kungjort i sitt ord. Men människor har i alla tider velat både tillägga och dra ifrån, tillåta vad Gud har förbjudit och förklara för synd vad Gud inte har förbjudit. Låt oss därför slå fast, att varken våra egna känslor och tyckanden eller mänskliga seder och traditioner utan endast klara och tydliga skriftord får ligga till grund för vår bedömning.

Nå, han lyssnar alltså inte till er tre, och nu är Jesu ord: ”*Säg det till församlingen.*” Rent praktiskt får det väl gå till så att ni tre talar med prästen och/eller församlingens ordförande, som sedan får ordna en sammankomst, där ni kan lägga fram ärendet. Här blir det nu lite av en rättegång, men inte som vid världsliga domstolar med frågor och förhör utan i en enkel och broderlig anda. Men några viktiga frågor måste församlingen ändå få ställa: Är det verkligen sant detta som sägs om vår broder här så att det inte är bara rykten? Då får du som först talade med honom stå upp och inför Guds församling vittna om att det är sant. Sedan frågar nog församlingen om man har förmanat honom så att han haft möjlighet att komma till insikt om sin situation. Då får ni två som gick med stå upp och inför Guds församling vittna om att ni har allvarligt förmanat honom, men han har inte velat lyssna. Och naturligtvis frågar församlingen vad han själv har att säga. Ingen ska dömas ohörd och var sak ska avgöras efter två eller tre vittnens utsago. Nu sätts församlingen på prov; den ska ”utan vrede och partiskhet” lyssna och förmana och därefter använda rätt nyckel – inte ta det lätt med Guds heliga lag och inte vara snål med nådens evangelium. Och det får inte förekomma något anseende till person, samma Guds ord gäller lika för alla medlemmar i församlingen. Nåja, allt det här är lätt att säga när man står och talar teoretiskt om det men mycket svårt att få att fungera ordentligt i den besvärliga verkligheten, eftersom alla inblandade är syndare och har sin gamla onda natur i sig. Men denna ordning är likväl påbjuden av Herren själv.

Låt säga att det nu blir en lycklig utgång, att han lyssnar, omvänder sig och bekänner sin synd och blir avlöst. Men det återstår en fråga, som också Petrus undrar över: Om det upprepas, om det blir nya syndafall, hur länge kan det fortsätta, kommer det inte till en bortre gräns? Vår medfödda lagiska inställning gör att det även i evangeliska församlingar gärna smyger sig in en njugghet med evangelium, den hemmavarande sonens anda vill

gärna sticka fram. Men Herren Jesus gör här rent hus med alla sådana begränsningar. Innan du har kommit till sjuttio gånger sju gånger, Petrus, så har du tappat räkningen. I Kristi kyrka och församling råder förlåtelse utan gräns så länge tiden varar. Och vilken tröst är inte detta, för hur många gånger har inte vi kommit inför Gud med vår syndabekännelse och bön om förlåtelse? Och ännu har han aldrig avvisat någon fattig syndare, och den dagen kommer heller aldrig då en syndare skulle få höra han komme för sent, att Jesu förtjänst hade förlorat sin giltighet. Vi får ofta reklamerbjudanden: om vi uppfyller vissa villkor får vi köpa den eller den varan extra billigt, erbjudandet gäller till och med ett visst datum. I dag ska du få ett annat erbjudande: *"Hör på, alla ni som törstar, kom hit till vattnet, och ni som inga pengar har, kom hit och köp säd och ät. Ja, kom hit och köp säd utan pengar och för intet både vin och mjölk."* Utan några villkor, utan krav på någon som helst motprestation får du köpa den värdefullaste vara som finns, inte för halva priset utan fritt, fullkomligt fritt och för intet får du här och nu ta emot dina synders förlåtelse, frid med Gud och evigt liv. Erbjudandet gäller: så länge världen står. Detta är visst och sant, och det ska alltid förkunnas i den kristna församlingen, den må vara stor eller liten. Han som garanterar oss detta säger nämligen: *"Jag är med er alla dagar intill tidens slut."* Detta gäller inte bara i största allmänhet utan han preciserar sig och säger även: *"Där två eller tre är samlade i mitt namn, där är jag mitt ibland dem."* Kristus är själv hos sin kyrka och förlåter synder, och han gör det genom sina kallade tjänare, genom syndiga människor. Heliga, gudomliga maktord uttalas över ovärdiga, syndiga läppar. Ja, det är som vi sjunger i en psalm: "I kyrkan Herrens under sker, Där får vi frid och glädje." (Luthersk Psalmbok 120) Give Gud oss denna sin frid och glädje i all vår tid här på jorden, där vi måste leva var dag i syndernas förlåtelse, och sedan fullkomligt i himmelen. Amen.

Ära vare dig Kriste, Som för oss led nöd, Då du hängde på korset, Led den bittra död, Härskar nu med din Fader, I all evighet, Hjälp oss arma syndare, Till din salighet! Herre förbarma dig, Kriste förbarma dig, Herre förbarma dig!